

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
МЕДИЦИНА ЖӘНЕ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ФАКУЛЬТЕТІ
ДЕНЕ ТӘРБИЕСІ ЖӘНЕ СПОРТ КАФЕДРАСЫ

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
Ғылыми-Әдістемелік Кеңес
мәжілісінде бекітілді
№ 6 хаттама
« 22 » 06 2020 ж.
Оқу жұмысы жөніндегі проректор
_____ А. К.Хикметов

8D01401 –ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ ЖӘНЕ СПОРТ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША
PhD ДОКТОРАНТУРАҒА ТҮСУШІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН МАМАНДЫҚ
БОЙЫНША ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ
БАҒДАРЛАМАСЫ

АЛМАТЫ 2020

Бағдарлама «8D01401 –Дене шынықтыру және спорт» білім беру бағдарламасы бойынша Мемлекеттік жалпы білім беру стандартына сәйкес жасалған. Бағдарлама п.ғ.д., профессор Әлімханов Е.Ә, п.ғ.к., доцент Мадиева Г.Б.

Бағдарлама Дене тәрбиесі және спорт кафедрасының мәжілісінде қарастырылған
2020 ж. _____ № ____Хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Е.К. Дилмаханбетов

Факультеттің әдістемелік бюросында мақұлданған
2020 ж. _____ № ____ Хаттама

Әдістемелік бюро төрағасы _____ А.Е. Уалиева

Ғылыми кеңес мәжілісінде бекітілген
2020 ж. _____ № _____ Хаттама

Ғылыми кеңес төрағасы,
Факультет деканы _____ Ж.А. Калматаева

Ғалым хатшы _____ Г.М. Усатаева

МАЗМҰНЫ

1. Білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтиханының мақсаттары мен міндеттері

«8D01401 –Дене шынықтыру және спорт» білім беру бағдарламасы бойынша докторантураға түсу емтиханының мақсаты олардың магистратурада алған білімдерін байқау болып табылады. Сондай-ақ докторантураға түсушінің докторлық білім беру бағдарламасы бойынша оқу кезінде қалыптасатын арнайы құзіретілігін игеруге қажетті әмбебап құзіреттілікке сәйкестігін бағалау болып саналады. Емтиханның міндеті болашақ докторанттың ақпаратты іздеу, таңдау, жүйелеу, нақтылай алу қабілеттілігін бағалау; оқу барысында болашақ маманның қазіргі заманғы ақпараттарды қолдана алуға дайындығын бағалау; ғылымда және өндірісте қазіргі кездегі ғылыми және практикалық мәселелерді қалыптастыра және оларды шеше алатын, жоғары оқу орындарында оқыта алатын, дене шынықтыру және спорт саласында зерттеу және басқару жұмыстарын табысты түрде жүргізе алатын қабілетін бағалау.

2. 8D01401 –Дене шынықтыру және спорт білім беру бағдарламасы бойынша PhD докторантураға түсуші тұлғалардың даярлық деңгейлеріне қойылатын талаптар

Докторантура білім беру бағдарламасын игерушінің алдыңғы білім деңгейі-магистратура болып табылады. Докторантураға түсушілердің магистрларды дайындау деңгейіне сәйкес келетін жалпы кәсіби құзіреттіліктері болу керек, дене шынықтыру және спорт саласында жаңа мәселелерді тұжырымдап және меңгере білу; ғылыми негізде алған білімдерін зертханалық жағдайда, еңбек жолында, өндірістік жағдайда істей алу керек.

3. Білім беру бағдарламасының пререквезиттері

«ЖОО-ғы дене шынықтыру және спорттың ғылыми-практикалық негіздері», «Спортшылардың және дене шынықтырумен шұғылданушылардың функционалды дайындығын басқарудың физиологиялық негіздері», «(ЖОО-да жоғары жетістіктер спортында) таңдаған спорт түрін оқыту, теориясы, әдістемесі және тәжірибесі. Мамандандыру», МҒЗЖ.

4. Емтихан тақырыптарының тізімі

Пән: «ЖОО-дағы дене шынықтырудың ғылыми-тәжірибелік негіздері»

1. Дене тәрбиесі мен спорт бүкіладамзаттық мәдениеттің құрамдас бөлігі. Жоғарғы оқу орнындағы дене тәрбиесі мен спорт, пәннің мақсаты мен міндеттері.
2. Дене тәрбиесі мен спорттың негізгі компоненттері. Студенттерді дене тәрбиесіне баулу бойынша дәрістер ұйымдастырудың түрлері.
3. Адам ағзасы біртұтас өз бетімен дамитын және өзін-өзі реттейтін биологиялық жүйе.
4. Ағзаның функциональдық жүйелері және оларды бағытталған дене жаттығуларының ықпалы арқылы жетілдіру.
5. Салауатты өмір салты. СӨС қамтамасыз етудегі дене тәрбиесі мен спорт.
6. Салауатты өмір салтының негізгі компоненттері. Қазіргі заман адамының денсаулығының қатерлері және оның алдын алу
7. Дене тәрбиесі жүйесіндегі жалпы дене және спорт дайындықтары. Сыныптық және сыныптан тыс дәріс түрлері. ДТЖС бойынша дәрістер ұйымдастыру.
8. Дене сапасын дамыту мен қимыл қозғалысқа үйретудің негізгі құралдары мен әдістері. Жиілік пен ықпал ету сипаты бойынша дене жуктемелерінің бағыттылығы.
9. Дене тәрбиесі мен спорт түрлері бойынша дәрістер ұйымдастыру жүйесіндегі педагогикалық бақылау.
10. Педагогикалық бақылаудың түрлері мен әдістері. Дене, техникалық дайындылықты тестілеу.
11. Жоғарғы оқу орынында дене тәрбиесі мен спортты медициналық қамсыздандыру. Адам ағзасының дене және функциональдық жағдайына бақалау жасаудың медицина-биологиялық әдістері.
12. Дәрігерлік бақылау. Дәрігерлік-педагогикалық бақылау жүргізу.
13. Өзіндік бақылаудың күнделігі. Өзіндік бақылаудың объективті және субъективті көрсеткіштері.
14. Студенттердің дене дайындылығын Президенттік тестілеу

Пән: «Спортшылардың және дене шынықтырумен шұғылданушылардың функциональды дайындығын басқарудың физиологиялық негіздері»

1. Қозғалыс дағдылардың физиологиялық тетіктері және қалыптасу заңдылықтары. Функциональдық жүйе және П.К. Анохинның талдауындағы жүйелік көз қарас.
2. Спортшының функциональдық дайындығы кешенді ұғым ретінде көз қарас.
3. Қозғалыс сапалардың физиологиялық негіздері. Қозғалыс дағдылар қалыптасуындағы жүйке жүйесінің маңызы. Бұлшық еттің әрекетіне бейімделу.

4. Өртүрлі түрлі бұлшық ет әрекеттеріндегі ағзада түзілетін өзгерістер. Функционалдық жүйенің қызметтік күйін бағалау.
5. Қан айналу, тыныс алу, бұлшық ет, жүйке жүйелеріндегі өзгерістер. Дене дамуының көрсеткіштері мен спорттық нәтижелер.
6. Жоғары дәрежелі спортшының ағзасының қызметтік күйінің көрсеткіштері. Спорттағы жоғары белестерге жетуде жұмыс істеу қабілеттіліктің маңызы.
7. Машықтану үдерісінің физиологиялық негіздері. Ағзаның физиологиялық қорлары туралы түсінік.
8. Ағзаның физиологиялық қорларын жұмылдыруында дене шынықтыру және спортта пайдаланылатын құралдар мен әдістер. Қызметтік дайындықтың бағалау тәсілдері.
9. Бейайналымдық спорт түрлеріндегі функционалдық дайындығындағы ерекшеліктер. Қызметтік дайындықтың бағалауында құрал-аспаптық тәсілдерін пайдалану.
10. Жүзушілердің функционалдық дайындығындағы ерекшеліктер. Жоғары дәрежелі спортшының ағзасындағы физиологиялық ерекшеліктер
11. Спорттық ойындардың функционалдық дайындығындағы ерекшеліктер. Айналымдық спорт түрлеріндегі спортшылардың функционалдық дайындығының сипаты.
12. Жекпе-жектегі функционалдық дайындығындағы ерекшеліктер. Спорттық ойыншылармен жүзушілердің функционалдық дайындықтарының сипаты.
13. Айналымдық (циклдық) спорт түрлеріндегі функционалдық дайындығындағы ерекшеліктер. Техникалық-күрделі және жоғары-үйлесімдікті талап ететін спорт түрлеріндегі спортшылардың қызметтік дайындығының сипаты.

Пән: «(ЖОО-да жоғары жетістіктер спортында) таңдаған спорт түрін оқыту, теориясы, әдістемесі және тәжірибесі. Мамандандыру»

1. Таңдап алынған спорт түрін жоғарғы оқу орнында оқыту мен құрама команданы дайындаудың теориясы мен әдістемесінің өзекті мәселелері. Спорт түрінің теориясы мен әдістемесінің мәселелері бойынша жақын және алыс шетел мен Қазақстан ғалымдарының ғылыми, әдістемелік жұмыстары.
2. Спорттық жетілдіру үдерісін басқарудың ғылыми негіздері. Басқарудың құрылымы, жүйесі (оқу, ғылыми, әдістемелік, спорттық, ұйымдастырушылық, тәрбиелік және т.б.)
3. Жоғарғы оқу орнындағы сауықтыру дене тәрбиесіндегі спорт түрінің теориясы мен әдістемесі. Дайындық сипаты, оқу жоспары, кафедра, факультет жұмысы.
4. Кәсіби-қолданбалы дене дайындығы (КҚДД). Спорттық мамандық және оны КҚДД пайдалану
5. Оқу-жаттығу дәрістерін ұйымдастыру және өткізу және спорттық

жаттығулардың бағдарлама-әдістемелік құжатын жасау бойынша кәсіби-педагогикалық шеберлік пен машықтарды жетілдіру. Спорттық жаттығулардың 4 жылдық болашақ жоспары, оқу-жаттығу үдерісінің кестесі, дәріс конспектісі, оқу-жаттығу үдерісін материалдық-техникалық қамсыздандыру мен ұйымдастыру бойынша жұмыстың жоспары.

6. Таңдап алынған спорт түрін жоғарғы оқу орнында оқыту мен үйрету бойынша кәсіби-педагогикалық шеберлік пен машықтарды жетілдіру. Оқытудың түрлерін пайдалану: түсіндірмелі-көркемдік, мәселелі, оқытудың принциптері мен бағдарламала: бағыттылығы, ғылымилығы, жүйелілігі, бірізділігі, қолжетімділігі, дербестілік, көрнекіліктік, саналығы, белсенділігі, циклділігі, оқытудың басқа да принциптерінің өзара байланыстылығы, әдіс, түр, шеберлік пен машықтың мықтылығының үйкестілігіне жүктемені біртіндеп арттыру. Кредиттік технология бойынша білім, шберлік және машықты бақлау және есепке алу. Компьютерлік тестілу.
7. Ғылыми-зерттеу жұмысы бойынша шеберлік пен машықтарды жетілдіру Алынған мәліметтерді корреляция коэффициенті мен шынтуайттылығын есепке ала отырып статистикалық талдау. Шұғыл, қалдырылған, жинақталған жаттығулық нәтижені бағалау. Тұлғаның дайындаудың әр: әзірлену, жарыстық, өтпелі кезеңіндегі функционалдық резервтерін, техника-тактикалық шеберлігі, психологиялық ерекшеліктеріне қатысты ақпарат жинақтау. Алынған ақпаратты (педагогикалық, психологиялық, функционалдық, статистирикалық) талдау. Спортшылардың дайындылығы мен жоспарлауды түзету. Түзету барысына бақлау. Дайындықтың әр кезеңіне үлгілік сипаттамалар құрастыру.
8. Тәрбие жұмысы бойынша кәсіби-педагогикалық шеберлік пен машықтарды жетілдіру. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы туралы ережесі бойынша еңбек заңнамасының мәселелерін қарастыру. Краторлоқ жұмыс бойынша құжаттарды ресімдеу, тәрбие жұмысы жоспарын жасау (топ студенттері, спортшылардың құрамын бағалау). Пікіралмасулар өткізу, студенттер мен спортшыларға мінездеме жасау. Тәрбие жұмысы және спорттық-бұқаралық жұмыс бойынша стендтер ресімдеу, қабырға газетін шығару, таныстырылымдар дайындау, олимпиадалар байқау, ток-шоулар, кәсіби ұйымдастыру жұмысы, диспуттар өткізу, спорттық және қоғамдық өмірді талқылау, спорттық кештерді, көріністер жүргізу, жеткші ғалым, бапкерлер, Қазақстан Республикасының, Әлемнің, Азияның чемпионаттары, Универсиадалар және жарыстардың жүлдегерлері мен спорт ардагерлерімен кездесулер ұйымдастыру.

МҒЗЖ

1. Ғылымның пайда болуы. Ғылым әлеуметтік-мәдени феномен ретінде. Ғылымның қоғамдағы рөлі мен функциялары. Ғылымның үш қыры: білім ретіндегі ғылым, қызмет түрі ретіндегі ғылым, әлеуметтік институт ретіндегі ғылым.
2. Ғылыми білімнің құрылымы. Ғылыми білім күрделі дамитын жүйе

ретінде. Ғылыми зерттеудің логикасы мен әдіснамасы. Ғылыми зерттеудің ұғымы, табиғаты, түрлері. Зерттеу формалары мен әдістері. Ғылыми зерттеулердің топтамасы. Іргелі және қолданбалы зерттеулердің табиғаты. Зерттеу деңгейлері.

3. Ғылыми қызметті ұйымдастыру: құрылымы, белгілері, критерийлері. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының сатылары – жоспарлау, ұйымдастыру және орындау. Теориялық және эмпирикалық зерттеулер жүргізудің тәсілдері.
4. Мәселе іздеу және болжам (гипотеза) жасау. Әдеби зерттеу. Ғылыми-техникалық ақпаратты іздеудің және деректер базаларының жүйесі. Ғылыми зерттеудің тақырыбын таңдау.
5. Зерттеу бағдарламасын жасау, зерттеудің әдіснамалық және процедуралық бөлімдері. Тәжірибелік (эмпирикалық) зерттеуді жоспарлау және орындау. Нәтижелерді статистикалық өңдеу.
6. Зерттеу нәтижелерін және идеяларды ғылыми қауымдастыққа ұсыну. Ғылыми мақалаларды дайындау, жазу, жариялау және рецензиялау. Импакт-факторлы журналдар үшін ғылыми мақалалар жазу.
7. 21 ғасыр басындағы ғылымның этикалық аспектілері және ғылымдағы гуманитарлық бақылау. Ғылыми-техникалық жобаларды экологиялық және әлеуметтік-гуманитарлық сараптамадан өткізу. Ғылыми зерттеулердің этикасы. Плагиат. Этикалық ұстанымдарды сақтамаудың жауапкершілігі.

5. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиет:

1. Ахметов С. М. Инновационные процессы в системе профессионального образования. М, ТиП ФК. 2004.
2. Құлназаров А.Қ., Қошаев М.Н. Дене тәрбиесі және спортты дамытуға ақпараттық технологиялар мен компьютерлік жаңартуды енгізу. Алматы, 2011.
3. Полат Е.С. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для студ. вузов / Полат Е.С. ; Бухаркина М.Ю. - 2-е изд., . - М : Академия, 2008. - 368 с.
4. Типовая учебная программа «Физическая культура»(для всех специальностей и направлений высших учебных заведений). Алматы, 2010
5. Еланцев А.Б., Тулеуханов С.Т., Маутенбаев А.А., Мадиева Г.Б. Физиологические основы физического воспитания и видов спорта: учебное пособие. – Алматы: Қазақ университеті, 2011. – 127 с.
6. Дубровский В.М. Спортивная физиология. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2005.
7. Солодков В.М., Сологуб Е.Б. Физиология человека. Общая. Спортивная. Возрастная: учебник для высших учебных заведений физической культуры. – М.: Терра-Спорт, Олимпий Пресс, 2001. Железняк Ю.Д. Основы научно-методической деятельности в физической культуре и спорте. М.:Академия, 2005.-272с.
8. Селуянов В.Н., Шестаков М.П. Научно-методическая деятельность. М.:

- ФиК, 2005. -288с.
9. Теория и методика физического воспитания в 2 томах. Том 2.: Учебник для студентов высших учебных заведений физического воспитания и спорта / Под.ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003 г. – 390 с.
 10. Холодов Ж.К., Кузнецов В.С. Теория и методика физического воспитания и спорта: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издательский центр «Академия», 2001.-480с.
 11. Ж. А. Алпаев, Н.Ж. Байтенова т.б. Ғылым тарихы мен философиясы А., Раритет 2009 ж.
 12. Батурин В.К. Философия науки: учебное пособие. — М., 2012.
 13. Каудыров Т.Е. Право интеллектуальной собственности в Республике Казахстан, Алматы: Жеті жарғы, 1999 – 68с.
 14. Торосян В.Г. История и философия науки: учебник для вузов. — М., 2012.
 15. Юшков А.В. Основы планирования научных исследований.Қазақ университеті, 2004.

Қосымша әдебиет:

1. Қазақстан Республикасының 27 шілде 2007 жылғы № 319-III «Білім беру туралы» Заңы.
2. Қазақстан Республикасының 2 желтоқсан 1999 жылғы № 490 «Дене тәрбиесі мен спорт туралы» Заңы.
3. ҚР Білім және Ғылым Министрінің 2 қыркүйек 2008 жылғы № 498 «Қазақстан Республикасындағы дене тәрбиесі мен спортты дамытудың 2007-2011 жылдарға арналған Мемлекеттік бағдарламасын жүзеге асыру туралы» бұйрығы.
4. Қазақстан Республикасы тұрғындарының дене дайындығының Президенттік тесттары туралы Ереже (ҚР Үкіметінің 12 маусым 2002 жылғы №637 шешімімен бекітілген).
5. Мирзоев, О.М. Восстановительные средства в системе подготовки спортсменов / Октай Мирза оглы Мирзоев.- М.: Физкультура и спорт, 2005.-
6. Спортивная медицина : учеб. пособие / под. ред. В. А. Епифанова.- М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
7. Пилюян Р,А. Основы научно-исследовательской деятельности. М.: МГАФК. 1997.-66с.
8. Костюченко В.Ф., Кульназаров А.К. Профессионализм в сфере физической культуры. – Алматы, Казстатинформ, 2004. – 143с.
9. Патентный закон Республики Казахстан.–Алматы: Данекер, 2001 – 31 с.
10. Философия и методология науки. Для аспирантов и магистрантов / Под ред. К.Х. Рахматуллина и др. - Алматы, 1999.

6. ЕМТИХАН НӘТИЖЕСІНІҢ БАҒАЛАУ ШКАЛАСЫ

Емтихан нәтижесінің бағалау шкаласы әр бір пәннің емтихан нәтижесінің бағалау шкаласы университеттегі бағалау шкаласына сәйкес, сондай-ақ әр бір сұраққа максималды бал -100 яғни кешенді емтиханның қорытындыдағы бағасы барлық 4 сұрақтардан алынған орташа арифметикалық көлеміне тең.

Түсушілердің жауабын талқылау және бағалауды емтихан комиссиясы жабық мәжілісте өткізеді, қорытынды бағаны - «өте жақсы», «жақсы», «қанағаттанарлық», «қанағаттанарлықсыз» балл түрінде анықтайды.

Емтихан комиссия мәжілісінің хаттамасы белгіленген тәртіппен рәсімделіп, сол күні баға хабарланады.

Студент жұмыстың сипаттамасы	ECTS бойынша бағалау	Балдардың сандық эквиваленті	% мәні	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
«Өте жақсы» - барлық бағдарлама материалынан терең толық қамтылған білім, қарастырылған үдеріс және құбылыстардың өзарабайланысын және мәнін түсіну, пәннің негізгі ережелерін білу: емтихан билетінің барлық сұрақтарына және комиссия мүшелерінің қосымша сұрақтарына нақты әрі толық дұрыс, мазмұнды жауап бергенде; жауапта қажеттілігіне қарай ұсынылған әдебиеттер материалдарын қолдану.	A	4,0	95-100	Өте жақсы
	A-	3,67	90-94	
«Жақсы» - барлық бағдарлама материалынан жеткілікті, толық қамтылған білім, қарастырылған үдеріс және құбылыстардың өзарабайланысын және мәнін дұрыс түсіну; жүйелі, дұрыс, жеке сұрақтар бойынша ескертулерді жойып, қойылған сұрақтарға нақты жауап.	B+	3,33	85-89	Жақсы
	B	3,0	80-84	
	B-	2,67	75-79	
«Қанағаттанарлық» - бағдарламаның негізгі сұрақтарын түсіну, емтихан қабылдаушылардың сұрақтарына қатесіз, нақты және дұрыс жауап, сұрақтарға жауап беру барысында негізгі ұсынылған әдебиеттер жеткіліксіз қолданылған..	C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
	C	2,0	65-69	
	C-	1,67	60-64	
	D+	1,33	55-59	
	D	1,0	50-54	
«Қанағаттанарлықсыз» - негізгі сұрақтардың біреуінің де жауабы дұрыс емес, жауаптағы өрескел қате, сұрақтарды баяндауда мәнін түсінбеу, қосымша сұрақтарға нақты емес және сенімсіз жауап.	F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

